

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/wydawnictwo/ksiazki/12308,Podziemie-poakowskie-w-województwie-slasko-dabrowskim-w-latach-1945-1947.html>
28.02.2026, 18:28

Podziemie poakowskie w województwie śląsko-dąbrowskim w latach 1945-1947

Monografia „Podziemie poakowskie w województwie śląsko-dąbrowskim w latach 1945-1947” autorstwa Adama Dziuby - pracownika Oddziału IPN w Katowicach, została wydana przez krakowskie wydawnictwo Societas Vistulana we współpracy z krakowskim oddziałem IPN. Pozycja dotyczy mało do tej pory znanej problematyki działań śląskiego podziemia przeciwko nowej, komunistycznej władzy. Autor w trzech pierwszych rozdziałach odtworzył i opisał struktury największych organizacji poakowskich, istniejących na terenach ówczesnego województwa śląskiego, a także formy ich aktywności - w przystępnej formie omówił akcje zbrojne, metody walki propagandowej i wywiadowczej. Przedstawił także kontrakcję aparatu bezpieczeństwa, zakończoną ostateczną likwidacją organizacji poakowskich w latach 1946-1947. W drugiej części pracy omówił stosunek podziemia do najistotniejszych aspektów polskiej rzeczywistości - stosunków ze Związkiem Sowieckim, przemian politycznych, gospodarczych a także do poszczególnych podmiotów ówczesnej polityki. Przedmiotem analizy stał się stosunek powojennej konspiracji do obozu rządzącego, partii opozycyjnych, instytucji państwowych, a także wzajemne relacje pomiędzy poszczególnymi organizacjami podziemnymi i Kościołem katolickim. Rozważania kończy rozdział poświęcony poglądom podziemia na metody rozwiązania kwestii narodowościowych nurtujących w omawianym okresie Górny Śląsk - weryfikację narodowościową na Śląsku Opolskim, rehabilitację osób wpisanych w czasie wojny na Niemiecką Listę Narodowościową oraz masowe wywózki Niemców z Górnego Śląska. Rozległa, przeszło 500-stronicowa monografia powinna zainteresować historyków, a ze względu na wagę poruszanych problemów i żywy, przystępny język także innych czytelników. Pozytywnie ocenił ją dr hab. Janusz Kurtyka, prezes IPN.

[Książki](#)